

Valtatien 4 parantaminen välillä Vehniä-Äänekoski, rinnakkaistien linjaaminen / Lausunnon antaminen

KH 21.10.2024 § 258
1021/08.02.03/2020

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Äänekosken kaupungilta lausuntoa valtatie 4 parantamisen yhteydessä toteutettavan rinnakkaistien linjauksesta Hirvaskankaalla. Uuraisten kunta antaa asiassa oman lausuntonsa. Lausunto liitteineen tulee toimittaa Keski-Suomen ELY-keskukselle 30.10.2024 mennessä. ELY-keskuksen asianumero lausunnon on KESELY/2173/2021.

Keski-Suomen ELY-keskus on laatimassa tiesuunnitelmaa *valtatie 4 parantaminen moottoritienä välillä Vehniä – Äänekoski, Laukaa, Uurainen ja Äänekoski*. Tiesuunnitelma laaditaan 2.5.2023 hyväksytyyn yleissuunnitelmaan pohjautuen. Yleissuunnitelman päätös edellyttää rinnakkaistien tekemistä Vehniän ja Hirvaskankaan eritasoliittymien välillä valtatie 4 länsipuolelle. Rinnakkaistieksi on määritelty Vanha Hirvasentie. Rinnakkaistie on valaistu ja siihen kuuluu myös erillinen jalankulku ja pyöräilyväylä.

Hirvaskankaan eritasoliittymä vaatii liikenneturvallisuuden parantamista raskaan liikenteen liittymänäkemän sekä Uuraistentien suunnasta tulevien ajoneuvojen nopeuden osalta. Liikenneturvallisuuden parantaminen Hirvaskankaan eritasoliittymässä toteutetaan rakentamalla vt4 Hirvaskankaan eritasoliittymään pohjoisesta tulevalle liikenteelle tarkoitetun rampin sekä poikittaisen tieyhteyden kantatie 69 (Suonenjoentie) ja maantie 627 (Uuraistentie) liittymään kiertoliittymä. Suunnitellusta kiertoliittymästä johtuen on nykyisen Vanhan Hirvasentien liittymää siirrettävä Uuraisten suuntaan. Myös rinnakkaistien linjausta on muutettava.

ELY-keskus on tehnyt tiesuunnitelman laadinnan yhteydessä erillisen tarkastelun rinnakkaistien liittymän sijainnista. Tarkastelussa on ollut neljä yleissuunnitelman mukaista vaihtoehtoa; sininen, violetti, oranssi ja punainen. Kaikkien vaihtoehtojen osalta tulee laadittavaksi asemakaavan muutos valtatie 4 länsipuolelle. Kaavamuutoksen laajuuteen vaikuttaa valittavan linjausvaihtoehdon sijainti.

Sinisen linjausvaihtoehdon on katsottu olevan voimassa olevan asemakaavan kanssa liiaksi ristiriidassa, joten sitä vaihtoehtoa ei jatkossa enää tarkastella.

Violetti linjausvaihtoehto on Keski-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan soveltuvin huomioiden eri vaihtoehdoista syntyvät vaikutukset ympäröivään maastoon, liikennöintiin, Natura 2000 alueeseen ja kaavoitukseen. Linjausvaihtoehto voidaan osoittaa maastoon niin, ettei sen tekeminen aiheuta suuria maaleikkauksia, joilla voidaan olettaa olevan vaikutusta pohjaveteen. Violetissa vaihtoehdossa rinnakkaistien liittymä sijaitsee noin 500

metrin etäisyydellä kiertoliittymästä, mikä on liittymäohjeiden mukainen. Rinnakkaistie voidaan toteuttaa vähin maa- tai kalliroleikkauksin. Rinnakkaistien rakentamisen yhteydessä voidaan hallita sen vaikutukset alueella sijaitseviin pienvesiin, kuten alueella sijaitseviin lampiin. Vaikutukset pohjaveteen ja sitä kautta Natura-alueeseen voidaan olettaa olevan vähäiset. Rinnakkaistien parantaminen nykyisen Kruununtien sijaintiin onnistutetaan toteuttamaan niin, että sillä ei ole vaikutuksia jo rakennettuihin tontteihin. Hirvimäen alueelle muodostuu vain yksi katuyhteys. Liikennemäärä on ennustetilanteessakin vähäinen ja joukkoliikenteen saavutettavuus alueella paranee.

Oranssi linjausvaihtoehto kulkee osittain Kruununtien osalla vaikuttaen asemakaavan mukaisten pientalotonttien toteuttamiseen kortteleissa 2512 ja 2511. Linjaus kulkee osittain alempana kuin Kruununtie, jolloin osa Kruununtiestä leikkautuu pois. Näin ollen kulkuyhteydet Pollenpolulle ja Ratsupolulle tulisi järjestellä uudelleen.

Punainen linjausvaihtoehto vaatisi toteutuessaan suurehkot maa- ja kalliroleikkaukset, jolla arvellaan olevan todennäköisesti vaikutuksia Hirvaskankaan alueen pohjaveden muodostumiseen ja virtaamiin, sekä sitä kautta vaikutuksia Hirvasenjoen Natura-alueeseen. Kruununtien alue säilyisi rauhallisena asumisen alueena. Ratkaisussa tulisi kaksi erillistä katuverkkoa samalle alueelle (Kruununtie ja uusi rinnakkaistie).

Kustannusvertailussa on huomioitu vain vaihtoehtoisten linjausten leikkauksien ja pengerrysten kustannusosuus. Violetin linjausvaihtoehdon arvioidaan olevan kustannuksiltaan edullisin, 1 040 000 €. Oranssi linjausvaihtoehto arviolta 1 671 000 € ja punainen linjausvaihtoehto arviolta 2 839 000 €.

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää kaupunkia lausuntoa antaessaan ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- 1) "violetin" linjausvaihtoehdon sopivuus suunnittelun lähtökohdaksi;
- 2) suostuuko lausunnonantaja muuttamaan asemakaavojaan niin, että tiesuunnitelmassa esitetty ratkaisu on mahdollista hyväksyä?

Kaavoituspäällikkö on valmistellut seuraavan lausunnon:

Valtatien 4 parantaminen välillä Vehniä – Äänekoski - suunnitteluhankkeen yleissuunnitelma on valmistunut vuonna 2019. Yleissuunnitelman vaihtoehtotarkasteluissa pyrittiin etsimään ratkaisuja, joilla voidaan kiertää arvokkaat luontokohteet sekä minimoida asutukselle ja maanviljelykselle aiheutuvaa haittaa. Yleissuunnitelmassa rinnakkaistie Hirvaskankaan eritasoliittymästä etelään on esitetty lähelle valtatieta 4, jolloin kokoojakatuna toimivan Kruununtien ympäröimälle asumisen alueelle ei kohdistuisi kohtuutonta haittaa. Voimassa olevassa Hirvimäen asemakaavassa

Kruununtien ympäristöön on osoitettu 65 pientalotonttia, joiden rakennusoikeus on yhteensä 17 563 k-m². Lisäksi Kruununtien viereen on osoitettu kolme asumisen tonttia (A, APY), joiden rakennusoikeus on yhteensä 5 684 k-m². Kokonaisuudessaan asemakaavassa on Kruununtien välittömään läheisyyteen osoitettu asumiselle rakennusoikeutta yhteensä 23 247 k-m². Alueen kunnallistekniikka jokaiselle tontille on rakennettu (vesi- ja viemäri liittymät sekä kadut), joten alueeseen on investoitu lähes 2 000 000 €.

- 1) Violetti linjausvaihtoehto ei kaupungin näkemyksen mukaan ole kaikki osapuolet huomioiden hyväksyttävissä oleva vaihtoehto. Ratkaisu ei huomioi yleissuunnitelmassa määriteltyä haitan minimoimista asutukselle. Hirvimäen asemakaava-aluetta ei ole tarkoituksenmukaisesti huomioitu eri linjausvaihtoehtoja vertailtaessa. Linjaus poikkeaa yleissuunnitelmassa esitetystä linjauksesta huomattavasti. Tarkastelluista vaihtoehtoista punainen linjaus on kaupungin kannalta tavoiteltavin. Ratkaisua pitää edelleen tarkastella kalliioleikkauksen sijaan lähelle valtatie 4 linjausta, kuten yleissuunnitelmassa on esitetty.
- 2) Äänekosken kaupunki on valmis muuttamaan asemakaavaa, kun rinnakkaistielinjauksesta saadaan aikaiseksi yhteinen näkemys, joka kaupungin kannalta on hyväksyttävissä. Asemakaavan muutosta varten tulee tiesuunnitelmaa varten tehtyjen erillisselvitysten, kuten luontoselvitysten olla riittävät asemakaavan laatimiseksi.

Lausunnon liitteenä on kartta, jossa on esitetty punaisen vaihtoehdon kehittämiseksi ratkaisua, jota tulee tarkastella. Ratkaisu vastaisi yleissuunnitelmassa esitettyä rinnakkaistien linjausta valtatie 4 läheisyyteen ja tavoitetta asumisen haittojen minimoimisesta.

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 040 717 7479
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa edellä olevan kaavoituspäällikön valmisteleman lausunnon Keski-Suomen ELY-keskukselle rinnakkaistien linjaamisesta Hirvaskankaan alueella.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -